

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Туризму і готельного господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету Менеджменту
І.М. Писаревський (Писаревський І.М.)
№ 2071151 12 2014 року
М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ
ПОСЛУГ**

галузь знань 1401 «Сфера обслуговування»
напрямок підготовки 6.140103 «Туризм»
факультет Менеджменту

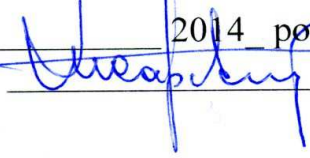
2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «**Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг**» для студентів за напрямом підготовки 6.140103 Туризм.

Розробники: доцент кафедри Туризму і готельного господарства Богдан Н. М.

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри Туризму і готельного господарства

Протокол від “_28_” _08_ 2014 року № _1_

Завідувач випускової кафедри (Писаревський І.М.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (Писаревський) “_28_” “_12_” 201_4_р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© Н.М. Богдан, 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Варіативна	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 108	Галузь знань: Напрямок підготовки: 6.140103 Туризм	Лекції, год.:	
Модулів – 1		17	2
		Практичні, семінарські, год.:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		34	6
		Лабораторні, год.:	
-	-	-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 2 самостійної роботи студента – 3	Фахове спрямування: Сфера обслуговування	Самостійна робота, год.:	
		57	100
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Індивідуальні завдання:	
		-	-
		Вид контролю:	
зал.	зал.		

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 38%.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «**Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг**» є формування теоретичних знань і практичних навичок зі збору кон'юнктурної інформації, аналітичного опрацювання даних економічних оглядів, поглиблене вивчення особливостей методології і набуття практичного досвіду організації та проведення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг; використання сучасних методик для здійснення моніторингу та прогнозування коливання попиту та пропозиції на світовому ринку готельних і ресторанних послуг з метою прийняття адекватних економічній ситуації підприємницьких рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг**» є:

- формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі дослідження світового ринку готельних і ресторанних послуг у взаємозв'язку з зовнішнім середовищем;
- застосування теоретичних аспектів моніторингу в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів аналізу, дослідження, моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- застосування методів економіко-математичного моделювання для прогнозування світового ринку готельних і ресторанних послуг.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні принципи та методичний інструментарій моніторингу;
- методичні основи створення інформаційної та методологічної бази для успішного здійснення моніторингу;
- основні елементи, принципи та методологію прогнозування світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- загальний взаємозв'язок процесів і явищ у світовій економіці та їх вплив на кон'юнктуру ринку готельних і ресторанних послуг; кількісні та якісні характеристики основних ринкових процесів; основні ознаки та особливості світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- загальні та специфічні методи кон'юнктурного аналізу та прогнозу світового ринку готельних і ресторанних послуг.

вміти:

- створити ефективну інформаційну та методологічну базу для проведення моніторингу та діагностики;
- забезпечити постійне і безупинне спостереження за кон'юнктурою світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- аналізувати загальні економічні процеси на світовому ринку готельних і ресторанних послуг;

- інтерпретувати зміни економічної кон'юнктури на світовому ринку готельних і ресторанних послуг з урахуванням принципів системності, цілеспрямованості, безперервності, комплексності, гнучкості;
- охарактеризувати вектор і швидкість зміни основних параметрів світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- виявити причинно-наслідкові зв'язки у розвитку кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- виділити головні умови, що визначають ринкову ситуацію у готельно-ресторанній справі;
- сформулювати висновки щодо перспектив розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.

мати компетентності:

- здатність до розробки ефективної інформаційної та методологічної бази для проведення моніторингу та діагностики;
- здатність до організації та здійснення заходів з моніторингу та діагностики із підтриманням параметрів в заданих нормативних межах;
- здатність до тестування, дослідження, перевірок в сфері моніторингу та діагностики;
- систематичної роботи з різноманітними джерелами кон'юнктурної інформації щодо світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- збору і накопичення кон'юнктурної інформації щодо світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- використання кон'юнктурних показників та індикаторів для аналізу та оцінки стану ринкової ситуації у готельно-ресторанній справі;
- підготовки прогнозів кон'юнктури щодо основних тенденцій розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг;
- складання звітів за результатами дослідження кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг, оглядів кон'юнктури, аналітичних довідок та інших документів.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МОНІТОРИНГУ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

1. Світовий ринок готельних і ресторанних послуг: концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування

Основні поняття дисципліни: світовий ринок, національний ринок, міжнародний ринок, послуга, ринок послуг. Особливості функціонування та структури світового ринку послуг. Їх характерні ознаки та особливості. Роль та

місце готельних і ресторанних послуг на світовому ринку. Основні етапи еволюції світового ринку готельних і ресторанних послуг та сучасні тенденції розвитку. Умови розвитку світового ринку послуг. Процеси глобалізації економічного розвитку. Високий динамізм, загострення конкурентної боротьби, активізація структурних зрушень. Стан та перспективи України та світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг

Сутність, мета, види та завдання моніторингу. Особливості здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Структурно-логічна послідовність здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Принципові ознаки ринку готельних та ресторанних послуг. Циклічність ринку готельних та ресторанних послуг. Ознаки та характеристика циклів. Сутність, види та особливості кон'юнктури з точки зору привабливості готельного та ресторанного бізнесу. Характерні ознаки кон'юнктури. Система показників моніторингу.

3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг

Сутність кон'юктуроформувального чинника на світовому ринку готельних та ресторанних послуг. Класифікація кон'юктуроформувальних чинників. Зв'язок з економічним циклом. Економічний цикл та його основні фази. Основні ознаки окремих фаз економічного циклу. Взаємозв'язок з об'єктом дослідження. Особливості кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг на різних фазах циклу. сфера формування кон'юктуроформувальних чинників. Вибір критеріїв, які дозволяють дати кількісну оцінку циклу і його окремих фаз.

4. Основи методики моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг

Сутність методики моніторингу. Науковий підхід при проведенні моніторингу. Зміст та принципи системного підходу для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Підходи до поняття системи та системного аналізу. Структура системного підходу. Управління на основі використання системного підходу. Основні етапи моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Основні критерії обсягу та характеру інформації для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Характеристика та ознаки методики моніторингу. Структура програми поточного спостереження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ЗДІЙСНЕННЯ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

5. Інформаційне забезпечення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг

Основні види і форми інформації, яка використовується для моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Прогнозна, планова, облікова, нормативна інформація і інформація для аналізу діяльності і оперативного управління. Види джерел інформації для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Переваги і недоліки первинної і вторинної інформації. Внутрішня і зовнішня інформація. Кількісна і якісна інформація. Загальносвітові, регіональні, національні і галузеві джерела інформації у сфері готельних і ресторанних послуг. Українські джерела інформації у сфері готельних і ресторанних послуг.

6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг

Алгоритм та рівні аналізу кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг. Система показників для аналізу кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг. Основні показники підприємств готельного господарства. Основні показники підприємств ресторанного господарства. Методи та форми аналізу кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг. Світовий ресторанний рейтинг «зірки «Мішлен». Показники зовнішньої торгівлі послугами, показники експорту та імпорту послуг. Основні документи результатів аналізу кон'юнктури - кон'юнктурний огляд та кон'юнктурна довідка.

7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг

Сутність та значення прогнозу при моніторингу ринку. Поняття прогнозу, прогнозування, об'єкту прогнозування, прогнозного фону. Основні принципи прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг. Методи та прийоми прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг. Вимоги до прогнозу ринку готельних і ресторанних послуг: системність, цілеспрямованість, комплексність, варіантність, верифікація, достовірність, надійність та наукова обґрунтованість. Визначення ефективності прогнозу та прогнозування. Класифікація прогнозів. Методи прогнозування: екстраполяції, аналогій, економіко-математичного моделювання, порівняння, експертний метод. Якість прогнозу та його визначення.

8. Стан і основні тенденції розвитку сучасного ринку готельних та ресторанних послуг

Транснаціональні готельні об'єднання як найбільш ефективна форма організації готельного бізнесу. Суперечності при зростанні транснаціональних

корпорацій. Екологізація процесу економічного відтворення. Форми і моделі об'єднань в готельні ланцюги. Переваги і проблеми готельних ланцюгів. Стан сучасного ринку готельних послуг. Інформаційне забезпечення сучасного ринку готельних і ресторанних послуг. Комп'ютерне технології на ринку готельних послуг. Особливості сучасних методів розрахунків за готельні послуги. Електронна комерція в туристичній області. GDS-системи.

3. Структура навчальної дисципліни МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ										
Змістовий модуль 1.1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МОНІТОРИНГУ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ										
Тема 1.1	13	2	-	4	7	16	1	-	-	15
Тема 1.2	13	2	-	4	7	16	1	-	-	15
Тема 1.3	13	2	-	4	7	10	-	-	-	10
Тема 1.4	15	2	-	5	8	12	-	-	2	10
Разом за ЗМ 1.1	54	8	-	17	29	54	2	-	2	50
Змістовий модуль 1.2. ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНІКА ЗДІЙСНЕННЯ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ І РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ										
Тема 1.5	13	3	-	4	6	17	-	-	2	15
Тема 1.6	13	2	-	4	7	15	-	-	-	15
Тема 1.7	13	2	-	4	7	12	-	-	2	10
Тема 1.8	15	2	-	5	8	10	-	-	-	10
Разом за ЗМ 1.2	54	9	-	17	28	54	-	-	4	50
Разом за дисципліною	108	17	-	34	57	108	2	-	6	100

5. Теми лабораторних занять Не передбачено

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1.2	Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	23	44
1.3	Самостійне вивчення додаткової теми «Формування комплексу збалансованої системи показників моніторингу ринку»	6	6
	Усього М1	29	50
Модуль 2			
2.2	Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	22	44
2.3	Самостійне вивчення додаткової теми «Основні проблеми глобалізації сучасного ринку»	6	6
	Усього М2	28	50
	Разом за дисципліною	57	100

7. Індивідуальні завдання (ІЗ) Не передбачено

8. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

9. Методи контролю

Поточний контроль: поточне опитування, поточне тестування, розв'язок задач.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Поточна атестація та самостійна робота		Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	
T1-T4	T5-T8	
50	50	100%
100%		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

11. Методичне забезпечення

1. Богдан, Н.М. (2014) Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних та ресторанних послуг» (для студентів усіх форм навчання напрямів підготовки 6.140101 – Готельно-ресторанна справа, 6.140103 – Туризм, 6.030601 – Менеджмент.

12. Рекомендована література

Базова

1. Акулич М. В. Исследование рынков в практике международного бизнеса / Акулич М. В. // Маркетинг в России и за рубежом. - 2002. - № 5. - С. 94-108.
2. Белова И. Н. Конъюнктура мировых товарных рынков : учебно-методические материалы / Белова И. Н. - М.: Российский университет дружбы народов, 2009. -59 с.
3. Березин И. С. Практика исследования рынков / Березин И. С. - М. : Бератор-Пресс, 2003.-376 с.
4. Ляшенко Г. П. Кон'юнктурні дослідження на світових ринках : навчальний посібник / Ляшенко Г. П., Лазебник Л. Л. - Ірпінь : Академія ДПС України, 2003. - 92 с.

5. Методические рекомендации по анализу и прогнозированию товарных рынков. -М. : Новый век, 2001.-96 с.
6. Чоні І. В. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу /І. В. Чоні, Н. В. Дібрівська, Г. М. Мазур . - Електрон, дані . - Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009 . - 1 електрон, опт. диск (CD-ROM). - Назва з контейнера.
7. Stutts A. Hotel and Lodging Management: An Introduction. -New York, 2001. - 350 p.

Допоміжна

1. Буров А. С. Конъюнктура мировых рынков товаров и услуг: учебное пособие / Буров А. С. - М. : Экзамен, 2005. - 160 с.
2. Бутенко А. И. Конъюнктура рынка / Бутенко А. И., Кучеренко В. Р., Карпов В. А. -Одеса :ОГЭУ, 1998.-218 с.
3. Воскресенский В. Ю. Международный туризм: учебное пособие / Воскресенский В. Ю. - [2-е изд., перераб. и доп.] - М.: Юнити-Дана, 2008. - 463 с.
4. Джанджугазова Е. А. Маркетинг в индустрии гостеприимства : учеб. пособие для студ. вузов / Джанджугазова Е. А. - М.: Издат. центр «Академия», 2003. - 224 с.
5. Доумен Д. Изучение конъюнктуры рынка - это просто / Д. Доумен, Д. Деннинсон, М. Доумен. - Ростов н/Д : Феникс, 2004. - 350 с.
6. Драгныш Е. Ю. Европейский гостиничный маркетинг: учеб. пособие для студ. / Драгныш Е. Ю. ; [пер. с англ.]. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 222 с.
7. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг: підручник / Заблоцька Р. О. - К. : Знання, 2004.-280 с.
8. Исмаев Д. К. Международное гостиничное хозяйство / Исмаев Д. К. - М. : НОУ «Луч», 1998.-266 с.
9. Иванова Л. О. Дослідження сучасного стану ринку готельних послуг в Україні / Иванова Л. О. // Маркетинг в Україні. - 2008. - № 1. - С. 33-38.
10. Иванова Л. О. Іноземні джерела інформації про товарні ринки / Иванова Л. О. // Маркетинг в Україні. -2004. -№3. -С.46-50.
11. Иванова Л. О. Інформаційне забезпечення дослідження економічної кон'юнктури / Иванова Л. О. // Маркетинг в Україні. - 2004. - № 2. - С.43-50.
12. Кучеренко В. Р. Основы экономической конъюнктуры: навч. посібник / Кучеренко В. Р., Карпов В. А. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 224 с.
13. Лесник А. Л. Стратегии конкуренции в гостиничном бизнесе / Лесник А. Л., Смирнова М. Н. - М. : Талер, 2001. - 544 с.
14. Линн Ван Дер Ваген Гостиничный бизнес / Линн Ван Дер Ваген. - Ростов н/Д : Феникс, 2001.-416 с.

15. Ляшенко Г. П. Кон'юнктурні дослідження на світових ринках : навчальний посібник / Ляшенко Г. П., Лазебник Л. Л. - Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. - 92 с.
16. Методические рекомендации по анализу и прогнозированию товарных рынков. -М. : Новый век, 2001.-96 с.
17. Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет / [под ред. И.С.Королева]. - М.: Юристъ, 2003. - 604 с.
18. Мошин Ю. Н. Анализ конъюнктуры потребительского рынка: учебное пособие / Мошин Ю. Н., Мошин А. Ю. - М.: Изд-во УРАО, 2004. - 168 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
2. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.
3. <http://www.etis.ru/biblio>.
4. [http:// greentour, com.ua/ua/journal](http://greentour.com.ua/ua/journal).
5. <http://www.tourism.gov.ua/news.asp>.
6. <http://shop.iape.ru>.
7. <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. <http://www.2r.ru>.
9. <http://www.marketing.spb.ru>.
10. <http://www.moshotel.com>.
11. <http://eup.ru/Catalog>.
12. <http://gbg.ru/unit>.
13. <http://www.unisvit.com.ua>
14. <http://www.world-tourism.org>.